

64-72-02/2
12.01.2022

Голові разової спеціалізованої вченої ради
ДФ 35.052.100 Національного університету
«Львівська політехніка», доктору наук з
державного управління, професору
Петровському П.М.

ВІДГУК

офіційного опонента, доктора наук з державного управління, доцента Бурик Зоряни Михайлівни на дисертацію Лесняк-Іглінської Наталії Юріївни «Державна політика щодо безпеки праці в контексті євроінтеграції України», подану до захисту до разової спеціалізованої ради ДФ 35.052.100 Національного університету «Львівська політехніка» на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

Ступінь актуальності обраної теми

Для досягнення Глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року важливого значення набуває розвиток соціальної складової, що визначається високою якістю життя населення, забезпеченням соціальної, гендерної рівності, створенням нормальних умов праці для населення. Зважаючи на те, що невід'ємними елементами гідної праці та сталого розвитку є безпека та здоров'я працівників, пріоритетним напрямом державної політики України є охорона життя і здоров'я людини, забезпечення здорового життя, добробуту, стійкого економічного зростання. Поряд з цим, статистичні дані щодо виробничого травматизму та професійної захворюваності вказують на те, що сьогодні в Україні існує доволі складна ситуація у сфері безпеки праці, життя та здоров'я людини. У зв'язку з цим, тема дисертаційної роботи Н. Ю. Лесняк-Іглінської «Державна політика щодо безпеки праці в контексті євроінтеграції України», є актуальною, відповідає

потребам сучасності і може бути використана під час розробки заходів з удосконалення державної політики щодо безпеки праці.

Актуальність дисертаційної роботи підтверджується її використанням у процесі виконання комплексного наукового проекту «Державне управління та місцеве самоврядування» Національної академії державного управління при Президентові України в рамках науково-дослідної роботи «Удосконалення механізмів місцевого економічного розвитку» (державний реєстраційний номер 0118U000328).

***Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій,
сформульованих у дисертації***

Обґрунтованість і достовірність результатів дисертаційного дослідження забезпечено комплексним використанням загальнонаукових і спеціальних методів наукових досліджень, підтверджено апробацією результатів дослідження на наукових і науково-практичних конференціях, практичним упровадженням отриманих результатів в діяльність органів публічної влади та у навчальний процес ВНЗ України.

У дисертаційній роботі авторкою чітко сформовано мету і окреслено завдання дослідження, що сприяло логічній побудові структури дослідження, послідовному викладу матеріалу та формулюванню наукових положень і висновків щодо обґрунтування шляхів удосконалення державної політики України щодо безпеки праці через: узгодження концептуальних засад її удосконалення та покращення ефективності її забезпечення з європейськими практиками реалізації політики у сфері безпеки та гігієни праці. Висновки дисертаційного дослідження містять оригінальні ідеї, що в сукупності розв'язують визначене у роботі наукове завдання, є достатньо обґрунтованими, підтвержені використанням теоретичного матеріалу.

Поставлена авторкою мета дисертаційної роботи – обґрунтування на основі теоретичних узагальнень і аналізу практики шляхів удосконалення державної політики щодо безпеки праці в контексті євроінтеграції України – досягнута і

логічно розкрита шляхом послідовного вирішення поставлених завдань: узагальнити теоретичні та нормативно-правові основи державної політики щодо безпеки праці, зокрема щодо тлумачення терміну «охорона праці» та його співвідношення із терміном «безпека праці», інституційного та нормативно-правового забезпечення охорони праці, європейських практик реалізації політики щодо безпеки праці; проаналізувати сучасний стан реалізації державної політики у сфері охорони праці в частині з'ясування актуальних проблем безпеки праці, їх стану та перспектив розв'язання, специфіки забезпечення ефективності державної політики щодо безпеки праці у сфері медицини, професійних ризиків та безпеки праці медичних працівників; дослідити питання поглиблення концептуальних засад удосконалення державної політики щодо безпеки праці; визначити заходи щодо покращення ефективності забезпечення державної політики щодо безпеки праці в Україні; дослідити питання адаптації в Україні європейських практик реалізації політики щодо безпеки праці.

Авторкою обґрунтовано тезу про те, що поняття «охорона праці» є збірним широким поняттям, яке доцільно розглядати через призму понять «безпека праці» - як захист працівника від певних ризиків при виконанні ним професійних обов'язків та «безпечні і здорові умови праці» як показник ефективності реалізації політики щодо безпеки праці; обґрунтовано необхідність нормативного врегулювання процедури проведення епідеміологічного розслідування епідемій та спалахів інфекційних хвороб; доведено доцільність розмежування повноважень та конкретизації критеріїв формування комісії зі спеціального розслідування, до компетенції якої входить розслідування смертельних, таких що спричинили важкі наслідки та групових гострих професійних захворювань та комісії з розслідування гострого професійного захворювання COVID-19, спричиненого коронавірусом SARS-CoV-2, що призвело до смертельного наслідку; а також, доведено необхідність нормативного врегулювання порядку та умов обов'язкового державного страхування медичних працівників на випадок захворювання на інфекційну хворобу, що пов'язане з виконанням ними професійних обов'язків в

умовах підвищеного ризику зараження збудниками інфекційних хвороб, зокрема, пов'язаних з виконанням професійних обов'язків в умовах підвищеного ризику зараження на COVID-19.

Викладене вище свідчить про достатній рівень обґрунтованості наукових положень і висновків дисертаційної роботи. Висновки відповідають поставленим завданням, рекомендації доведено до рівня їх можливого використання у практичній діяльності.

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації також підтверджена в процесі їх апробації на науково-практичних конференціях, у тому числі, міжнародних.

Достовірність та наукова новизна одержаних результатів

Достовірність результатів проведеного дослідження забезпечена методологічною обґрунтованістю його вихідних позицій, застосуванням комплексу різноманітних взаємодоповнюючих методів, адекватних предмету, меті та завданням дослідження, об'єктивним аналізом здобутих результатів.

Погоджуючись із сформульованими в дисертації конкретними положеннями, які визначають наукову новизну отриманих результатів, особливо хочу відзначити окремі з них, що є найбільш важливими.

До безперечної новизни слід віднести обґрунтування авторкою необхідності розроблення та прийняття нормативно-правових актів, що деталізуватимуть процедуру розслідування гострих професійних захворювань інфекційного походження, регламентуватимуть процедуру проведення епідеміологічного розслідування епідемій та спалахів інфекційних хвороб, а також врегульовуватимуть порядок і умови обов'язкового державного страхування медичних працівників на випадок захворювання на інфекційну хворобу, пов'язаного з виконанням ними професійних обов'язків в умовах підвищеного ризику зараження збудниками інфекційних хвороб.

У роботі дістало подальшого розвитку поглиблення змісту та кореляція понять «охорона праці» та «безпека праці», що полегшує процеси аналізу

вітчизняної нормативно-правової бази у сфері охорони праці та розроблення пропозицій щодо її удосконалення з метою адаптації до законодавства ЄС у сфері безпеки та гігієни праці.

Повнота викладу результатів дисертації в опублікованих працях.

Основні наукові положення і висновки дисертації висвітлено в 9 наукових працях, з яких 2 статті у наукових фахових виданнях України з державного управління з присвоєнням категорії «Б», які індексуються у міжнародній наукометричній базі Index Copernicus; 1 стаття – у науковому періодичному виданні іншої держави, яка входить до Організації економічного співробітництва та розвитку та Європейського Союзу, з наукового напрямку, з якого підготовлено дисертацію (ISSN 2674-5216), 1 стаття у зарубіжному науковому виданні (ISBN 978-83-940224-7-1) (монографічна серія), 5 тез доповідей у матеріалах науково-практичних конференцій.

Кількість, обсяг і зміст друкованих праць відповідають вимогам п.11 «Тимчасового порядку з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019р. № 167.

Дисертаційна робота Н. Ю. Лесняк-Ігліньської перевірена на унікальність тексту засобами сервісу перевірки на плагіат Unichesk. Порухень академічної доброчесності не виявлено.

Практичне значення і впровадження одержаних результатів дослідження

Практичне значення проведеного дисертаційного дослідження, достовірність наукових положень, підтверджується впровадженням основних його результатів в діяльності Львівської обласної державної адміністрації (довідка від 25.08.2021р. № 5/34-9859/0/2-21/1-11), Федерації професійних спілок України (довідка від 23.06.2021р. № 51/01-22/399), Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президенті України (довідка від 23.06.2021р. № 5109).

Оцінка змісту та основних положень дисертації, її завершеності та відповідності встановленим вимогам

Детальне вивчення дисертаційної роботи Н. Ю. Лесняк-Ігліньської дає підстави констатувати ідентичність змісту і основних наукових положень та висновків проведеного дослідження, що достатньо розкриті та обґрунтовані у тексті дисертації. Дисертаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, що поділяються на підрозділи, висновків, загального висновку, списку використаних джерел. Робота містить таблиці, рисунки, додатки.

Дисертація оформлена відповідно до вимог Міністерства освіти і науки України, що висуваються до подібного роду наукових робіт. Зміст наукових праць доповнює основні положення дисертації.

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації

Відзначаючи загальний високий рівень обґрунтованості науково-теоретичних положень дисертаційної роботи, її цілісність і логіку викладення матеріалу, слід звернути увагу на дискусійні положення та зауваження:

1. Потребує додаткової деталізації удосконалений механізм застосування соціальних гарантій потерпілим унаслідок гострого професійного захворювання інфекційного походження, зокрема в частині того, що саме запропоновано.

2. У п.1.1. дисертації «Теоретичні засади становлення державної політики щодо безпеки праці» було б доцільно виділити основні етапи становлення державної політики щодо безпеки праці починаючи від 1991р. та навести їх особливості.

3. У п. 2.1. дисертації «Актуальні проблеми безпеки праці: стан та перспективи» при виділенні проблем безпеки праці в Україні та порівнянні із європейським досвідом варто було б навести більш детально динаміку показників що стосуються безпеки праці в Україні та ЄС.

4. Враховуючи акцентування авторкою дослідження на досягненні Глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, у п.3.1. дисертації було б

доцільно навести перелік стратегічних документів (концепцій, стратегій, програм), які необхідно затвердити або внести зміни для досягнення безпеки праці.

5. У п. 3.2. «Покращення ефективності забезпечення державної політики щодо безпеки праці» дисертант посилається на досвід окремих держав ЄС, що робить дослідження більш практикоорієнтованим. Проте, на нашу думку, доцільно було б більш детально навести практику окремих держав ЄС, на яку посилається дисертант у пункті 3.2. у додатку чи додатках до дисертації.

Разом з тим, висловлені зауваження та рекомендації носять переважно дискусійний характер і не знижують загалом високого теоретико-методологічного рівня представленої дисертаційної роботи.

Загальний висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам

Дисертаційне дослідження Лесняк-Іглінської Наталії Юріївни «Державна політика щодо безпеки праці в контексті євроінтеграції України» виконано на високому науково-теоретичному рівні. Дисертація є самостійною, завершеною працею, має наукову новизну, практичну цінність для теорії та практики публічного управління. Отримані нові науково-обґрунтовані результати містять інструментарій для вирішення актуальних завдань щодо шляхів удосконалення державної політики щодо безпеки праці в контексті євроінтеграції України.

Структура, зміст та основний текст дисертаційної роботи повністю відповідає обраній тематиці дослідження та обраній дисертанткою меті та завданням дисертації. Оформлення тексту дисертації повністю відповідає вимогам нормативних документів МОН України, які встановлені для відповідного типу кваліфікаційних робіт.

Враховуючи актуальність дисертаційної роботи, отриману автором наукову новизну, важливість одержаних наукових результатів, їх обґрунтованість та достовірність, а також практичну цінність сформульованих положень та висновків, вважаю, що дисертація Лесняк-Іглінської Наталії Юріївни на тему: «Державна політика щодо безпеки праці в контексті євроінтеграції України» відповідає спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» та вимогам Порядку

підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261 (зі змінами і доповненнями від 03.04.2019 р. №283), Тимчасового порядку присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 р. № 167, а її автор – Лесняк-Ігліньська Наталія Юріївна, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії (PhD) галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Офіційний опонент,
професор кафедри управління
та бізнес-адміністрування Інституту
післядипломної освіти та
довузівської підготовки
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника,
доктор наук з державного
управління, доцент

З. М. Бурик

